

На основу члана 41а став 3. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

о проглашењу Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште”

„Службени гласник РС”, број 94 од 27. децембра 2019.

Члан 1.

Једно од последњих очуваних мочварних станишта, стари меандр реке Велике Мораве код села Брзан, проглашава се заштићеним подручјем од великог значаја, односно II категорије као специјални резерват природе под именом „Брзанско моравиште” (у даљем тексту: Специјални резерват природе „Брзанско моравиште”).

Члан 2.

Специјални резерват природе „Брзанско моравиште” ставља се под заштиту, као подручје значајно са аспекта заштите птица мочварица јер је део коридора миграције, али обезбеђује и услове за гнезђење многих ретких и заштићених врста птица. На овом простору редовно борави око 60 строго заштићених врста птица, од којих се око 30 и гнезди. Специјални резерват природе „Брзанско моравиште” је од изузетног значаја као репродуктивни центар за више врста водоземаца и гмизаваца, односно за очување укупног биодиверзитета овог подручја.

Члан 3.

Специјални резерват природе „Брзанско моравиште” налази се на територији града Јагодина, КО Милошево (49,68 ha) и општине Баточина, КО Брзан (15,08 ha).

Површина Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште” износи 64,76 ha, од чега од чега је у државном власништву 15,77 ha (24,35%), јавном 0,71 (1,10%), а у приватном 48,28 ha (74,55%), од чега је II степеном обухваћено 41,39 ha (63,91%) и III степеном 23,37 ha (36,09%) укупне површине подручја Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште”.

Опис границе и графички приказ Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште” дати су у Прилогу – Опис границе и графички приказ Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште”, није дозвољено обављати радове и активности, за које се у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста из члана 2. ове уредбе, нарушити природне процесе и еколошку целовитост подручја или значајно неповољно утицати на естетска и културно-историјска обележја подручја и животну средину.

Члан 5.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, осим забрана радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, забрањује се и:

- 1) изградња асфалтних база;
- 2) експлоатација и примарна прерада минералних сировина и геотермалних ресурса;
- 3) обављање и других радова који могу имати значајан негативан утицај на вредности заштићеног подручја.

Радови и активности ограничавају се и на:

- 1) изградњу осталих индустријских и енергетских објеката на мање објекте за претежно локалне потребе;
- 2) изградњу објеката туристичког смештаја на мање објекте изграђене у традиционалном стилу у складу са принципима одрживог коришћења природних вредности и простора;
- 3) изградњу складишта индустријске робе и грађевинског материјала на мање објекте у рубним деловима заштићеног подручја;

- 4) изградњу викендица, насеља и ширење грађевинског подручја на мање, индивидуалне објекте;
- 5) изградњу објеката за управљање отпадом на мање објекте за управљање неопасним отпадом;
- 6) лов – на одржавање отималне бројности дивљачи, унапређење станишта дивљачи и на уређивање и одржавање ловишта;
- 7) газдовање шумама и шумским земљиштем у складу са планским документима у шумарству, у оквиру којих је могуће предвидети формирање шумских монокултура;
- 8) одржавање постојећих пољопривредних монокултура;
- 9) примену хемијских средстава на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама.

Члан 6.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забрана радова и активности из члана 5. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

- 1) исушивање и засипање моравишта;
- 2) изградња рибњака;
- 3) рекреативни и спортски риболов;
- 4) изградња стамбених и економских објеката пољопривредних газдинстава;
- 5) изградња објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи;
- 6) уношење дивљих врста које нису природно распрострањене у Поморављу.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) регулацију и преграђивање водотока на радове који се спровode у циљу побољшања водног режима, што укључује и изградњу мањих акумулација;
- 2) формирање водоакумулација на мање акумулације које су у складу са захтевима заштите основних природних вредности заштићеног подручја;
- 3) извођење мелиорационих и других хидро-техничких радова на радове мањег обима који не могу значајније нарушити основне вредности заштићеног подручја;
- 4) изградњу туристичке инфраструктуре на мање објекте који су примарно намењени презентацији природних вредности;
- 5) на одрживи облик туризма мањег обима који за циљ има промоцију и презентацију природних вредности;
- 6) традиционално коришћење трске за локалне потребе у складу са мерама ревитализације, одржавања и очувања влажних станишта;
- 7) сакупљање гљива и дивљих биљних и животињских врста на приватним парцелама за личне потребе;
- 8) газдовање шумама и шумским земљиштем у складу са планским документима у шумарству, у оквиру којих је могуће предвидети формирање шумских монокултура на мање површине ван природних станишта;
- 9) ловство на санитарни лов дивљачи, заштиту и унапређивање популација дивљачи у ловишту и мере на унапређивање станишта дивљачи;
- 10) примену хемијских средстава на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама.

Члан 7.

Специјални резерват природе „Брзанско моравиште“ поверава се на управљање Одељењу за заштиту и унапређивање животне средине Градске управе Јагодина (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; обавештава кориснике заштићеног подручја о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 8.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“, спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштићеног подручја, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља министарству надлежном за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство) најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, Министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства, финансија и одбране.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става б. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљеве заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршење програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 9.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником из става 1. овог члана се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“.

Правилник из става 1. овог члана се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 10.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Специјални резерват природе „Брзанско моравиште“, његове спољне границе и границе површина са режимом заштите II и III степена, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, изврши идентификацију граница Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“ на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

На операт, односно записник о утврђивању граница из става 2. овог члана, сагласност даје министарство надлежно за послове просторног планирања.

Границе утврђене, описане и верификоване на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана, сматраће се меродавним у свим стварима које се тичу спровођења ове уредбе.

Члан 11.

Управљач ће у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе израдити софтверско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Специјалним резерватом природе „Брзанско моравиште“.

Члан 12.

Висину накнаде за коришћење Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“, својим актом утврђује Управљач, у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара.

Члан 13.

Забране и ограничења прописана овом уредбом, не односе се на војне објекте и комплексе, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 14.

Средства за спровођење Плана управљања Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“ обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 15.

Планови, програми и основе из области рударства, енергетике, саобраћаја, шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и других делатности од утицаја на природу, а који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања.

Планови, програми и основе из става 1. овог члана, доносе се уз претходну сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине, у складу са законом.

Члан 16.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

05 број 110-2634/2019-1

У Београду, 26. децембра 2019. године

Влада

Председник,

Ана Брнабић, с.р.

ПРИЛОГ

ОПИС ГРАНИЦЕ И ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ
СПЕЦИЈАЛНОГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „БРЗАНСКО МОРАВИШТЕ“

1. Границе Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“

Природно добро представља препознатљиву просторну целину потковичастог изгледа које представља стари меандар Мораве. Почетна тачка границе Специјалног резервата природе „Брзанско моравиште“ је тромеђа кат. парц. бр. 481, 870/2 и 869, КО Милошево. Од почетне тачке граница прати међу кат. парц. број 870/2 у правцу југоистока, затим у правцу југозапада наставља међама кат. парц. бр. 462/3, 462/1, 462/2, 463/2, 463/1, 463/3, 467, 389/5, 389/4, 389/10, 389/9, 389/8, 389/7, 389/6, 389/2, 299 и 294/1 где долази до потока (кат. парц. број 4937/2). Граница пресеца поток, мења правац у северозападни и наставља међама кат. парц. бр. 273 и 240/1 до потока Грабовик, који је уједно и граница КО Милошево и КО Брзан. Граница пресеца поток Грабовик (кат. парц. број 4412 КО Брзан и кат. парц. број 4984 КО Милошево) и даље наставља кроз КО Брзан у правцу северозапада међом кат. парц. број 4391, а затим у правцу истока међом кат. парц. број 4413/1. Источном међом кат. парц. број 4413/1, граница у правцу југа поново улази у КО Милошево и кружи око потока (кат. парц. број 656) који се улива у Мораву, а затим у правцу запада прати међу кат. парц. број 47 до пута (кат. парц. број 4950). Граница у правцу југа прати пут са спољне стране, потом и поток (кат. парц. број 4937/2), затим се одваја у правцу североистока међама кат. парц. бр. 291, 293, 300, 305, 306, 310, 311, 316, 317/1, 325/1, 388, 385, 384, 382, 379, 378, 376/1, 375/1, 374, 371, 370, 369, 367, 366, 365, 362, 361, 358, 357, 354, 353/2, 353/1, 353/3, 468, 471, 474, 475/2, 475/1, 476, 477, 478, 479, 480 и 481 око које кружи до почетне тачке описа границе.

2. Границе површина у режиму заштите II степена

Почетна тачка описа локалитета у режиму заштите II степена је тромеђа кат. парц. број 4391, пута (кат. парц. број 4394) и потока Грабовик (кат. парц. број 4412), у КО Брзан. Од почетне тачке граница прати међу кат. парц. број 4391 у правцу северозапада, а потом међом кат. парц. број 4413/1 у правцу истока до границе са КО Милошево. Кроз КО Милошево, граница кружи око канала (кат. парц. број 656) који се улива у Мораву, и

наставља јужном међом кат. парц. број 47 у правцу запада. Граница мења правац у јужни и прати пут (кат. парц. број 4937/2) са спољне стране, затим мења правац у југозападни и међом кат. парц. број 2 долази до потока Грабовик (кат. парц. број 4984, КО Милошево и кат. парц. број 4412 КО Брзан) који прати до међне линије кат. парц. бр. 240/1 и 241/11 одакле га пресеца у правцу почетне тачке описа границе.

